

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Åkerboskolan i
Borgholms kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Åkerboskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framtidsytande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Åkerboskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sin styrning av möjligheterna till samverkan och det kollegiala lärandet vid skolan samt följa upp att det ger ett avtryck i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver tillsammans utveckla undervisningen så att den även stimulerar elever som nått långt i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i fler delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla gemensamma strategier i skolans arbete med att upprätthålla studiero och en lugn miljö.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver bredda lärarnas möjligheter att använda olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 30 januari 2026 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI-2025:1895) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa, offentlig statistik samt inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat i olika former och sammanhang under läsåret, samt av helheten på skolan omfattandes undervisningens förutsättningar, genomförande och resultat, men det saknas tydlighet och systematik vid uppföljningen av hur lärarna integrerar värdegrundsuppdraget i undervisningen. Rektorn följer upp elevernas kunskapsresultat både tillsammans med huvudmannen och det egna kollegiet. Med kollegiet sker uppföljningar av kunskapsresultat löpande under året genom arbetsplatsträffar, terminsavstämningar, klasskonferenser samt studiedagar. Lärarna görs medansvariga för uppföljning och analys av resultat för den egna klassen och eleverna genom den enskilda läsårsanalys som de ska arbeta individuellt med under året och som ska kommuniceras till rektorn i samband med läsårets slut. Resultat från nationella prov kan diskuteras i samband med läsårsanalysen eller i enskilda samtal med medarbetare. På individnivå kan elevhälsans personal involveras i kunskapsuppföljningen för att uppmärksamma eventuella behov av stöd eller insatser. Med huvudmannen sker uppföljning av kunskapsresultat i första hand på en skolövergripande nivå. Rektorn följer upp undervisningens genomförande samt dess förutsättningar genom planerade lektionsobservationer där ett observationsprotokoll används, genom spontana klassrumsbesök samt genom löpande samtal med medarbetarna. Rektorn skickar regelbundet även en enkät för att inventera behov hos lärarna samtidigt som de kan kommunicera önskemål direkt. Med avseende på hur rektorn följer upp hur lärarna integrerar läroplanens

värdegrund i undervisningen så sker det till viss del genom lektionsobservationer och klassrumsbesök även om systematik och tydlighet saknas i hur det går till, eller i vad som återkopplas till lärarna.

Utifrån analysen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder och om hur resurser ska fördelas för att möta de behov som finns på skolan. Det sker utifrån principer om likvärdighet och behovsanpassning. Som exempel på utvecklingsåtgärder som skett utifrån tidigare analyser så har skolan omfördelat personella resurser mellan stadierna samt genomfört insatser såsom intensivläsning, utökat stöd till elever i behov av stödinsatser samt förstärkning av skolans så kallade pedagogiska resurscentrum.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn utövar ett övergripande ledarskap utifrån skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag, men det saknas tillräcklig styrning av rektorn som ändamålsenligt främjar samverkan och ett kollegialt lärande som tar sig an identifierade utmaningar vid skolan. Skolans rutiner, förhållningssätt och handlingsplaner är emellertid väl förankrade hos personalen. De revideras och utvecklas löpande. I de fall någon lärare är obehörig i något ämne ges stöd och stöttning av såväl rektorn som andra lärare. Alla nyanställda ges en mentor vid tillträdet till tjänsten för att underlätta integreringen in i skolverksamheten. Rektor kan även möjliggöra vissa organisatoriska förutsättningar för att undervisande personal ska kunna läsa in behörighet i ett visst ämne. Det förekommer vissa organiserade möjligheter till samverkan för lärare. Det sker i första hand genom arbetsplatsträffar, arbetslagsträffar och kollegiala träffar. Arbetslagsträffarna är uppdelade utifrån de tre stadierna och träffas veckovis. De kollegiala träffarna kan ha olika inriktning, såsom klasskonferenser, omvärldsbevakning eller samplanering inför temaveckor, och genomförs med en viss regelbundenhet. Det förekommer vissa möjligheter till kollegialt lärande vid skolan. Det sker genom löpande informella utbyten, särskilda teman eller frågeställningar vid kollegiala träffar, samt genom deltagande i kommunala nätverk. Rektor kartlägger även personalens behov av fortbildning genom läsårsanalysen. Det saknas emellertid tillräcklig styrning av rektorn för att på ett ändamålsenligt sätt optimera förutsättningarna för ett kollegialt lärande och samverkansformer som till fullo tar tillvara på de kompetenser och erfarenheter som finns i kollegiet. Med en mer ändamålsenlig styrning kan både samverkan och det kollegiala lärandet i högre grad utgöra verktyg för att synliggöra framgångsfaktorer och utmaningar.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorns ledning av ett strategiskt jämställdhetsarbete vid skolan snarare är reaktivt än proaktivt. Frågor om jämställdhet är integrerade i skolans allmänna värdegrundsarbete och kan

exempelvis lyftas vid starten av läsåret eller i de teman som skolan övergripande arbetar med under en längre tid. Det förekommer en medvetenhet om normkritiska perspektiv hos lärarna samtidigt som lärarna arbetar för att integrera jämställdhetsaspekter i sin undervisning. Rektorn följer upp och analyserar könsmönster genom att kön finns med som en bakgrundsvariabel i olika sammanställningar. Upptäcks problematiska mönster, kan insatser sättas in. Det kan handla om kunskapsresultat eller kartläggningar som görs av elevernas upplevelse av trygghet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla sin styrning av möjligheterna till samverkan och det kollegiala lärandet vid skolan samt följa upp att det ger ett avtryck i undervisningen.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det saknas tillräcklig styrning hos rektorn av förekommande samverkansformer och ett fokuserat kollegialt lärande som ger tillräckligt avtryck i undervisningen. Avsaknad av en tillräcklig styrning och uppföljning innebär att skolan inte tillräcklig grad tar tillvara på de kompetenser och engagemang som finns i kollegiet. En tydligare styrning som medför ökad systematik, mer ändamålsenliga samverkansformer och ett planerat kollegialt lärande kan kopplas samman med de uppföljningar som görs och den nulägesanalys som genomförs i det systematiska kvalitetsarbetet. Det skulle kunna utgöra centrala verktyg för fortsatt skolutveckling samt lägga en stabilare grund för ett uthålligt organisatoriskt lärande på skolan.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla sin styrning av förekommande samverkansformer och möjligheter till kollegialt lärande utifrån en fördjupad analys av hur funktionell den nuvarande organisationen är. Styrningen av samverkan och det kollegiala lärandet kan utvecklas utifrån ökad systematik med avseende på form, fokus och ändamålsenlighet samt tydligare kopplas samman med de utmaningar som identifieras i det systematiska kvalitetsarbetet eller vad som kommer till uttryck i olika sammanställningar eller enkätresultat. Rektorn behöver även utveckla sina former för uppföljning och utvärdering av det kollegiala lärandet för att försäkra sig om att det ger avtryck i undervisningen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever och elevhälsa, lektionsobservationer, offentlig statistik samt inkommen dokumentation.

Struktur, variation och aktivt lärarstöd

Lärarna arbetar utifrån en god förståelse om vikten av struktur och variation i undervisningen samtidigt som det finns flexibilitet utifrån elevgruppernas olika behov och förutsättningar. Lärarna har en generell samsyn kring hur undervisningen bör struktureras som de arbetar efter. Det omfattar de övergripande momenten inledning, olika genomgångar och uppgifter, samt avslutning. Samtidigt finns en medvetenhet om olika sätt och metoder som undervisningen kan varieras genom. Det kan handla om att växla mellan teori och praktiskt, genom olika medium, att justera constellationerna för hur eleverna ska arbeta, eller att variera olika uppgifter. Lärarna är medvetna om vikten att synliggöra syfte och mål för eleverna, även om de gör det på olika sätt och vid olika tidpunkter. Syfte och mål kan synliggöras för lektioner, arbetssätt eller specifika uppgifter. Förutom gällande kunskapskrav i olika ämnen kan det även relateras till fenomen i samhället, elevernas framtida yrkesval eller betydelsen av ett visst ämne, till exempel matematik, i andra ämnen.

Lärarna ger ett aktivt lärarstöd till eleverna på olika sätt. Det handlar om att göra fysiska och sociala anpassningar av klassrummen, att ge alternativa förklaringar samt om att integrera elevernas intressen i hur undervisningen utformas. Skolan har samtidigt ett pedagogiskt resurscentrum som kan komplettera lärarnas olika insatser. Samarbete och samverkan sker löpande med elevhälsans personal efter behov. Att det rör sig om en liten skola med en relationell närhet mellan elever och lärare underlättar kollegiets förmåga att ge ett meningsfullt aktivt lärarstöd till eleverna utifrån deras behov och förutsättningar.

Stimulans, motivation och individanpassning

Lärarna arbetar på olika sätt med att stimulera, motivera och stärka elevernas självförtroende. Det sker genom att uppmärksamma elevernas potential, peppa dem, utgå ifrån deras intressen, tillåta arbeten i olika former, samt genom att ge alternativa förklaringar. Personalen arbetar aktivt med det relationella samspelet vilket underlättar för lärarna att stimulera eleverna. Det kan konkret handla om att eleverna ska känna sig trygga i att kunna arbeta i olika grupper eller våga visa upp elevprestationer för varandra. Lärarna arbetar med formativ och individanpassad återkoppling vilket kan stärka eleverna i deras lärandeprocess. Granskningen visar även att lärarna arbetar med att kommunicera höga förväntningar till sina elever även om det kan skilja sig mellan lärare och ämnen hur det går till i undervisningspraktikerna eller i andra sociala sammanhang utanför klassrummen.

Lärarna arbetar aktivt med individanpassning av undervisningen utifrån elevernas olika behov och förutsättningar, men de stimulerar inte i tillräcklig grad de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Individanpassningen i undervisningen handlar generellt om att erbjuda uppgifter på olika svårighetsgrader, utforma öppna uppgifter eller att eleverna får olika läxor. Skolan har samtidigt ett pedagogiskt resurscentrum som kan bidra med stöd och anpassningar. Lärarna förmår emellertid enbart i begränsad utsträckning att stimulera de elever som nått långt i sin kunskapsutveckling. Den bilden framkommer genom intervjuer, Skolenkäten 2024 samt en lokalt utformad elevenkät. Sammantaget visar således granskningen att även om lärarna arbetar aktivt med individanpassning i undervisning på olika sätt så stimuleras inte de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling i tillräcklig grad.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att lärarna använder sig av olika utvärderingsmetoder i undervisningen samtidigt som det finns en variation i om, när, hur och hur ofta de faktiskt används. Möjligheter till utvärdering ges i första hand till elever i de högre årskurserna medan det förekommer mindre explicit i lägre årskurser. De utvärderingsformer som lärarna arbetar med handlar om att få in synpunkter från elever före eller efter ett arbete, uppgift eller lektion, och kan ges skriftligt, muntligt eller genom kroppsrörelser som till exempel tumme upp eller ned. Dessa olika utvärderingsformer nyttjas i varierande omfattning och frekvens. För de lägre årskurserna utvärderar lärarna undervisningens genomförande utifrån sin förtrogenhet och kännedom om olika elevgrupper snarare än genom direkta interaktioner med dem. Med avseende på elevernas inflytande över utbildningen sker det genom utvecklingssamtal och genom elev- och klassråd. I undervisningen handlar det om att de kan erbjudas olika valalternativ att välja mellan.

Elevernas olika synpunkter påverkar i viss mån planering och upplägg inför kommande undervisning.

Även om det förekommer vissa inslag kring studietekniker i undervisningen saknas en gemensam förståelse och handlingsrepertoar hos lärarna om hur de kan erbjuda olika studietekniker till eleverna. Det innebär att det saknas en röd tråd i skolans arbete för hur användningen av olika studietekniker kan varieras, breddas och fördjupas över årskurser och mellan stadier för att successivt och strukturerat öka elevernas självständighet inför kommande studier. Granskningen visar även att lärarna ger eleverna vissa möjligheter till reflektion och diskussioner där det inte finns några givna svar. Det kan ske genom att aktivt bjuda in eleverna till diskussion, att relatera undervisningens innehåll till aktuella fenomen i samhället samt genom att lyfta olika värdegrundsaspekter i undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver tillsammans utveckla undervisningen så att den även stimulerar elever som nått långt i sin kunskapsutveckling.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om lärarna på olika sätt individanpassar undervisningen så stimuleras inte de elever som nått långt i sin kunskapsutveckling i tillräcklig grad. Bristen på stimulans i undervisningen för dessa elever riskerar medföra att deras potential och lust att lära inte tillgodoses till fullo. Det kan i sin tur innebära att de förlorar motivation och engagemang för studierna. Det kan bidra till sämre kunskapsresultat, bristande fokus och att studieron i klassrummet störs.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn och lärarna att genom diskussioner och utbyten gemensamt diskutera och analysera vilka de förekommande utmaningarna är för att stimulera dessa elever. Ett sådant arbete kan synliggöra framgångsfaktorer och bidra till gemensamma strategier och ökad samverkan mellan lärare vid planering av undervisning. Rektorn kan även överväga fortbildning och kompetensinsatser utifrån forskning eller omvärldsbevakning. Även kompetensen hos elevhälsans personal kan nyttjas för att utveckla strategier för att kunna stimulera de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. För vidare stöd i arbetet

rekommenderas Skolinspektionens tematiska analys om utmaningar i undervisningen.¹

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever och elevhälsa, lektionsobservationer, offentlig statistik samt inkommen dokumentation.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Granskningen visar att det saknas ett tillräckligt samlat arbete under rektorns ledning som utifrån samsyn och gemensamma förhållningssätt kan främja studiero och en lugn miljö på skolan. Det finns en märkbar variation mellan både förekomst av studiero mellan olika klasser och hur lärarna agerar om och när det blir stökigt i klassrummen. Samtidigt saknar lärarna tillräcklig insikt i vad andra lärare gör i sina klassrum och vilken grad av tolerans eller flexibilitet som tillåts. Den variationen kan skapa oklarheter hos eleverna om vad som gäller och försvårar lärarnas olika strategier att främja studiero. Det kan i sig vara en bidragande faktor till att studieron och den lugna miljön störs. Lärare lägger även i viss mån ansvaret för att det kan bli stökigt i klassrummet på enskilda elever och inte på det egna pedagogiska ledarskapet. Elever involveras i arbetet med att främja studiero och en lugn miljö i en begränsad utsträckning samtidigt som det finns indikationer om att alla elever inte undertecknat skolans ordningsregler.

Lärarna vidtar olika åtgärder för att skapa en lugn miljö om och när det blir stökigt i klassrummen. Det kan handla om att räkna ned, direkta tillsägelser, eller använda sig av olika tecken. Granskningen visar dock att effekten av de olika åtgärder som lärarna vidtar för att skapa en lugn miljö varierar.

¹ Skolinspektionen (2016). *Utmaningar i undervisningen*. Tematisk analys.

Arbetet för trygghet

Skolans personal bedriver ett medvetet trygghetsskapande arbete som grundar sig i analyser av olika kartläggningar och utifrån ett gemensamt förhållningssätt och ansvar för att främja tryggheten på skolan.

Kartläggningen av elevernas upplevelser av trygghet sker genom olika metoder såsom elevenkäter, utvecklingssamtal, mentorsamtal, signaler från vårdnadshavare, elev- och klassråd, samt genom direkta interaktioner med elever. Skolans trygghetsteam och trygghetsansvarig spelar viktiga roller i skolans trygghetsskapande arbete genom att analysera olika underlag. Det finns en förståelse om vikten av jämställdhetsperspektiv i det trygghetsskapande arbetet. Skolans relativa litenhet och den relationella närheten mellan de vuxna och eleverna underlättar för personalen att både skapa en "vi-känsla" samt att uppmärksamma när incidenter kan ha inträffat som haft en negativ påverkan på elevernas upplevelse av trygghet. Det finns också en gemensam samsyn i personalen om att skolans elever är allas elever.

Skolans personal genomför olika främjande, förebyggande och åtgärdande insatser. Grunden är det främjande arbetet som genomförs på olika sätt och vid olika tidpunkter under läsåret. Det handlar bland annat om en likvärdig start vid läsårets början, förekomst av en "MåBra" grupp och förhållningssätt samt en kulturgrupp som verkar för kulturella inslag i skolverksamheten. Det finns samtidigt trivselregler som utvecklas i samröre med eleverna och som utvärderas och revideras löpande. Det finns dessutom en fadderverksamhet som organiserar aktiviteter för eleverna samt genomförs elevledda rastaktiviteter. Skolans förebyggande insatser bottnar sig bland annat i analysen av de kartläggningar som görs med sikte på att identifiera riskfaktorer. Tidigare har två specifika områden identifierats som bedöms påverka tryggheten där insatser har satts in. Det handlar om ärenden kopplat till skolgården samt grovt språkbruk. Vidare arbetar de på skolan aktivt med att följa upp frånvaromönster och sätter in insatser vid behov. Skolans personal i form av anställda i fritidshemmet, rastpedagoger och lärare kan även genomföra olika främjande, förebyggande insatser genom sin närvaro under rasterna. Skolan har även infört ett generellt mobilförbud under skoldagen vilket uppskattas av både elever och lärare som minskar risken för kränkningar och digital utsatthet, samtidigt som det kan främja ökad social interaktion mellan eleverna. Även om det sammantaget finns flera styrkor i skolans trygghetsskapande arbetet kan medvetenheten och uthålligheten ytterligare stärkas genom att i högre grad involvera eleverna i arbetet. Genom att mer systematiskt återkoppla mönster och resultat till eleverna utifrån de olika kartläggningar som genomförs samt bjuda in dem till gemensam dialog kan deras synpunkter fungera som en kvalitetssäkring av det trygghetsskapande arbetet vid skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla gemensamma strategier i skolans arbete med att upprätthålla studiero och en lugn miljö.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det förekommer en märkbar variation i förekomsten av studiero mellan olika klassrum, i lärarnas arbete med att främja studiero, i vidtagande av ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö, samt vilken effekt de får. Avsaknad av gemensamma strategier försvårar för skolans möjligheter att uthålligt skapa och bibehålla studiero och en lugn miljö.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med lärarna diskutera gemensamma strategier för att uthålligt främja studiero på skolan. Det kan till exempel handla om att systematiskt tydliggöra vad lärare gör, eller inte gör, när och om det blir stökigt i klassrummen, samt vilka avsteg som tillåts. Utifrån gemensamma diskussioner och delade erfarenheter kommer det vara enklare att formulera framgångsfaktorer. Det kan både lägga grunden för mer likvärdiga arbetssätt, en fördjupad samsyn och gemensamma förhållningssätt, samt främja ett organisatoriskt lärande som stärker kollegiets arbete på sikt. Det är också av vikt att eleverna är tydligt delaktiga i arbetet med att skapa studiero. För vidare stöd i arbetet rekommenderas Skolinspektionens tematiska analys om skolors arbete med trygghet och studiero.²

² Skolinspektionen (2020). *Skolors arbete med trygghet och studiero*. Tematisk analys nr 1.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa, offentlig statistik samt inkommen dokumentation.

Rektors analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn analyserar de skillnader som upptäcks som framstår som omotiverade och för i första hand samtal med de medarbetare som berörs för att identifiera en förklaring, men avvikelser utifrån ett likvärdighetsperspektiv diskuteras enbart i begränsad utsträckning tillsammans med kollegiet i sin helhet. Som stöd för rektorn kan statistik och sammanställningar plockas ut genom skolans digitala system, som kan sortera och presentera data på olika sätt, och där olika bakgrundsvariabler kan uppmärksammas. Rektorn har fört samtal med berörd medarbetare i en tidigare identifierad avvikelse gällande resultat mellan nationella prov och terminsbetyg. I samband med de kunskapsuppföljningar som löpande genomförs under året kan mönster upptäckas och diskuteras gemensamt i kollegiet, även om det första hand rör måluppfyllelse och i mindre grad kring likvärdighet i lärarnas bedömningspraktiker. Det saknas forum eller arbetsgrupper vid skolan som explicit arbetar med bedömning och betygssättning där frågor och utmaningar kring likvärdighet är integrerade. Det är emellertid en styrka att rektorn analyserat och identifierat ett antal faktorer som för närvarande medför bristande likvärdighet i lärarnas bedömningspraktiker.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Granskningen visar att lärarna använder sig av ett fåtal metoder för att göra likvärdiga bedömningar och att det saknas tillräckliga organisatoriska förutsättningar för kvalitetssäkring av omdömen och betyg vid skolan. De metoder som används handlar i första hand om sambedömning av nationella prov där vissa lärare deltar i kommunala nätverk, men även i viss mån gemensamma diskussioner och användning av Skolverkets bedömningsstöd. Det saknas emellertid explicita forum eller arbetsgrupper som systematiskt fokuserar på att främja samverkan och kvalitet i lärarnas bedömningspraktiker och betygssättning. Den låga värdering som de responderade lärarna gav i Skolenkäten 2024 om deras möjligheter att samverka kring bedömning och betygssättning bekräftades under skolbesöket.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver bredda lärarnas möjligheter att använda olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna enbart använder sig av ett fåtal metoder för att göra likvärdiga bedömningar samt att det saknas tillräckliga förutsättningar för kvalitetssäkring av de bedömningspraktiker som sker vid skolan. För närvarande saknas tillräckliga diskussioner, gemensamma reflektioner och kalibrering mellan lärare om bedömning och betygssättning, samt möjligheter och metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Det riskerar medföra lägre kvalitet och bristande likvärdighet i lärarnas bedömningspraktiker.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att ta fasta på de utmaningar som identifierats kring bristande likvärdighet i lärarnas bedömningspraktiker och utifrån det driva på ett förändringsarbete som innebär ökad kvalitet och likvärdighet. Rektorn kan överväga att tydligare integrera bedömning och betygssättning i det systematiska kvalitetsarbetet. Därmed skulle det återkommande belysas i olika nulägesanalyser, och behöva omfatta alla årskurser och ämnen. Rektorn kan även överväga formerna och fokus för samverkan, fortbildning och det kollegiala lärande, såväl internt som i externt samarbete med andra skolor. Det kan öka möjligheterna till gemensamma reflektioner och diskussioner, vilket kommer främja lärarnas bedömningskompetens och gemensam kalibrering. Det kan i sig kan ligga till grund för formulerandet av framgångsfaktorer som kan vara ett stöd för lärarna i det fortsatta arbetet

med rättvisa och likvärdiga bedömningspraktiker. För vidare stöd i arbetet rekommenderas Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskning om rättvis och likvärdig betygssättning.³

På Skolinspektionens vägnar

X Daniel Bladh

Föredragande
Signerat av: Daniel Bladh

X Anders Berggren

Beslutsfattare
Signerat av: Anders Berggren

I handläggningen av ärendet har även Ingela Åkerman Jansson medverkat.

³ Skolinspektionen (2018). *Rättvis och likvärdig betygssättning i grundskolan?* Tematisk kvalitetsgranskning.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och därmed fått möjlighet att yttra sig över innehållet.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 13–14 maj 2025. Besöket genomfördes av Daniel Bladh och Ingela Åkerman Jansson.

Åkerboskolan är en F-9 grundskola i Löttorp på norra Öland med Borgholms kommun som huvudman. Förskoleklassen ingår inte i granskningen. Vid granskningstillfället gick cirka 130 elever på skolan.